

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

19.10.2009

B7-0120/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B7-0213/2009. számú, szóbeli választ igénylő kérdéshez
az eljárási szabályzat 115. cikkének (5) bekezdése alapján
az EU külkapcsolataiban történő demokráciaépítésről

Véronique De Keyser, Richard Howitt, Thijs Berman
az S&D képviselőcsoportja nevében

RE\793751HU.doc

PE428.728v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása az EU külkapcsolataiban történő demokráciaépítésről

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és különösen annak 21. cikkére, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3., 6., 11. és 19. cikkére és az EK-Szerződés 177., 300. és 310. cikkére,
- tekintettel az EU és harmadik országok között létrejött valamennyi megállapodásra, valamint az ilyen megállapodásokban szereplő emberi jogi és demokráciával kapcsolatos záradékokra,
- tekintettel az Európai Unió 2007. december 12-én Strasbourgban kihirdetett alapjogi chartájára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „Az ENSZ millenniumi nyilatkozata” című, 2000. szeptember 8-i A/RES/55/2. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A demokrácia előmozdítása és megszilárdítása” című, 2000. december 4-i A/RES/55/96. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A 2005. évi világtalálkozó eredménye” című, 2005. szeptember 15-i A/RES/60/1. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A 2005. évi világtalálkozó eredménye” című, 2005. szeptember 15-i A/RES/60/1. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A regionális, szubregionális és más szervezeteknek és egyezményeknek a demokrácia előmozdításában és megszilárdításában játszott szerepe” című, 2005. március 23-i A/RES/59/201. sz. határozatára,
- tekintettel az EU választási segítségnyújtó és megfigyelő tevékenységéről szóló bizottsági közleményre (COM(2001)191),
- tekintettel az EU választási segítségnyújtó és megfigyelő tevékenységéről szóló bizottsági közleményről szóló, 2001. március 15-i állásfoglalására,
- tekintettel az Európai Uniónak az emberi jogok és a demokratizálódás harmadik országokban történő előmozdításában játszott szerepéről szóló bizottsági közleményre (COM(2001)252),

- tekintettel az Európai Uniónak a harmadik országokban az emberi jogok és a demokratizálódás támogatása terén betöltött szerepéről szóló bizottsági közleményről szóló, 2002. április 25-i állásfoglalására,
 - tekintettel a 2003. december 12-i európai biztonsági stratégiára,
 - tekintettel „Az irányítás és fejlesztés” című bizottsági közleményre (COM(2003)615),
 - tekintettel az említett bizottsági közleményre vonatkozó jelentésére (A5-0219/2004),
 - tekintettel a fejlesztési politikával kapcsolatos 2005. évi európai konszenzusra,
 - tekintettel a támogatások hatékonyságáról szóló 2005. évi párizsi nyilatkozatra és a 2008. évi accrai cselekvési programra,
 - tekintettel a Bizottságnak „A kormányzás szerepe a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzusban — Összehangolt megközelítés az Európai Unióban” című közleményére (COM (2006) 421),
 - tekintettel a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására szolgáló finanszírozási eszköz (a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze – EIDHR) létrehozásáról szóló, 2006. december 20-i 1889/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
 - tekintettel a parlamentáris demokrácia előmozdításával foglalkozó hivatal felállításáról szóló 2007. június 18-i elnökségi határozatra,
 - tekintettel az „EU választási megfigyelői missziói: célok, gyakorlatok és jövőbeni kihívások” című, 2008. májusi állásfoglalására,
 - tekintettel a Tanácsnak a „A demokratikus kormányzás támogatása – Megerősített uniós keret felé” című, 2009. májusi következtetéseire,
 - tekintettel a Bizottsághoz intézett, a külkapcsolatokban a demokrácia építéséről szóló, 2009. szeptember 30-i kérdésre (O-00xx/2009 - B7-0xxx/2009),
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére és 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a demokrácia és az emberi jogok az Európai Unió és a tagállamok alapvető értékei, és a kezdetektől fogva az európai integrációs folyamat elválaszthatatlan részét képezik,
- B. mivel az Európai Unió alapszerződesei hangsúlyozzák a demokrácia és az emberi jogok iránti szilárd elkötelezettséget, és a demokrácia biztosítékaiul szolgáló intézmények stabil működését, a jogállamiság és az emberi jogok érvényesülését, valamint a kisebbségek tiszteletben tartását és védelmét előíró koppenhágai politikai kritériumok a bővítési folyamat alappillérei voltak,

- C. mivel az EU demokráciaépítésre és -támogatásra vonatkozó terve mindezidáig nem jelent meg egyetlen konkrét dokumentumban sem,
- D. mivel a demokrácia átfogó értelmezése elősegítette a politikai, szociális és gazdasági jogok EU-n belüli sikeres integrációját, és kulcsszerepet játszott a stabilitás és a gyarapodás világtörténelemben egyedülálló megvalósításában,
- E. mivel az Európai Unióról szóló Szerződés 11. cikke értelmében a közös kül- és biztonságpolitika egyik kiemelt célja „a demokrácia és a jogállamiság fejlesztése és megerősítése, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása”,
- F. mivel a demokratikus rendszerek formailag ugyan eltérőek lehetnek, amint ez az EU-n belül is látható, a demokrácia azonban egyetemes érték, és a lényegét épező elveket és elemeket számos nemzetközi nyilatkozatban és egyezményben rögzítették; mivel ezen elemek az ENSZ Közgyűlésének két, 2000-ből és 2005-ből származó határozatában (A/RES/55/96 és A/RES/59/201) meghatározottak szerint magukban foglalják a következőket:
- az emberi jogok és alapvető szabadságok, úgymint az egyesülési szabadság és a békés célú gyülekezés szabadsága, szólásszabadság és a véleménynyilvánítás szabadsága,
 - a közügyekben való részvétel joga, amely megvalósulhat közvetlenül, vagy szabadon megválasztott képviselőkön keresztül, és a polgárok akaratának szabad kinyilvánítását szavatoló, egyetemes és egyenlő szavazati jog alapján, titkos szavazás mellett, szabott időközönként megtartott szabad választásokon való szavazási és indulási jog,
 - a politikai pártok és szervezetek plurális rendszere,
 - a jogállamiság tiszteletben tartása,
 - a hatalmi ágak elkülönülése és az igazságszolgáltatás függetlensége,
 - átláthatóság és elszámoltathatóság a közigazgatásban,
 - szabad, független és plurális média,
- G. mivel – amint azt a Millenniumi Nyilatkozat is megállapítja – az emberek akaratán alapuló demokratikus és részvételre épülő kormányzás tudja a legjobban biztosítani a férfiak és nők ahhoz való jogát, hogy méltóságban éljék életüket és neveljék gyermekeiket, éhezés és az erőszaktól, az elnyomástól vagy az igazságtalanságtól való félelem nélkül,
- H. mivel a valódi demokráciának előfeltétele, hogy a férfiak és nők egyenlő feltételek mellett vehessenek részt a politikai életben és a döntéshozatalban,
- I. mivel a demokrácia, a fejlődés és valamennyi emberi jog tisztelete, ideértve a gazdasági, szociális és kulturális jogokat, összefüggnek egymással és kölcsönösen erősítik egymást,
- J. mivel a demokrácia egyúttal szorosan kapcsolódik a biztonsághoz is, amint azt az európai biztonsági stratégia is elismeri, amely kijelenti, hogy „a felelősségteljes kormányzás terjesztése, a társadalmi és politikai reform támogatása, a korrupció és a hatalommal való visszaélés elleni küzdelem, a jogállamiság megteremtése és az emberi jogok védelme a

nemzetközi rend megerősítésének leghatékonyabb eszköze”,

- K. mivel az Európai Unió a politikai párbeszédetől és a diplomáciai kezdeményezésektől kezdve egészen a pénzügyi és műszaki együttműködés konkrét eszközeiig az intézkedések és eszközök olyan széles skálájával rendelkezik, amellyel világszerte támogathatja a demokráciát,
 - L. mivel kapacitásépítéssel az Európai Unió valamennyi olyan külső pénzügyi eszköze, mint a fejlesztési együttműködési eszköz (DCI) és a Stabilitási Eszköz (IfS), jelentősen hozzájárulhat a demokratikus kormányzáshoz, valamint az intézményi támogatáshoz és segítségnyújtáshoz,
 - M. mivel a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze (EIDHR) – globális hatóköre révén és köszönhetően annak, hogy a fogadó ország beleegyezése nélkül képes közvetlen támogatást nyújtani a civil társadalmi szervezeteknek – az emberi jogok és a demokrácia területén a pénzügyi segítségnyújtás kulcsfontosságú eszköze; mivel az EU EIDHR által finanszírozott választási megfigyelési missziói lényeges részét képezik az EU demokratikus intézmények kiépítéséhez való hozzájárulásának;
 - N. mivel jobban át kellene látni az EU által jelenleg nyújtott demokráciatámogatást, hogy mennyire hatékony az EU világszerte alkalmazott hatalmas demokráciatámogató eszköz- és intézkedéstára a partnerállamokban, és hogy a különböző eszközök és szereplők hogyan működnek, illetve hogyan kapcsolódnak egymáshoz,
 - O. mivel az Európai Parlament „Az irányítás és fejlesztés” című bizottsági közleményéről szóló 2004-es jelentése hangsúlyozta a „a választási és parlamenti reformok lefolytatásának fontosságát a többpárti választási rendszerek létre hozatalán felül intenzívebb és hatékonyabb politikai tevékenység biztosítása érdekében a lakosság körében”¹,
1. osztja azt a véleményt, hogy hatalmas szükség van következetes, egységes keretre a demokrácia kiépítéséhez nyújtott uniós támogatás hatékonyabbá tételéhez világszerte;
 2. üdvözli a korábbi és jelenlegi EU-elnökségeknek az EU külpolitikai fellépéseiben a demokráciaépítés több pillérre kiterjedő kezdeményezésével kapcsolatban tett erőfeszítéseit, amelyek a vonatkozó politika finomítását és végrehajtásának megerősítését, valamint az erőfeszítések koordinálását célozzák, és kiemeli a folyamatos fellépés fontosságát ezen a területen, amely várhatóan a Tanács 2009 novemberében elfogadandó következtetéseiben is tükröződik majd;
 3. javasolja, hogy a Tanács következtetései tartalmazzanak a demokráciatámogatás koordinációjának javítására irányuló konkrét, gyakorlati javaslatokat az EU külügyi, emberi jogi és fejlesztési politikai intézkedései keretében, vagyis egy olyan közös platform kiépítését, amely kielégíti a demokrácia mint politikai rendszer szükségleteit, a konfliktuskezelés, a hatalommegosztás és a méltányos fejlődés biztosítása tekintetében;

¹ A5-0219/2004

4. ismételten hangsúlyozza, hogy a demokratizálódás és a felelősségteljes kormányzás nem pusztán önmagukban való célok, hanem a szegénység csökkentése, a fenntartható fejlődés, a béke és a stabilitás szempontjából is elengedhetetlenek; úgy véli, hogy a demokrácia, amint azt az EU belső integrációs folyamata is bizonyítja, nem csak a politikai és a polgári jogok megteremtését segíti elő, hanem a gazdasági, kulturális és szociális jogokét és ezen belül a szolidaritását is;
5. úgy véli, hogy a demokrácia és a demokratikus folyamatok harmadik országokban történő megteremtése az uniós állampolgárokat is érintő globális problémákkal kapcsolatos hatékony politikák kidolgozásának legjobb lehetőségét biztosítja; a demokratikus rendszerek például könnyebben fel tudják venni a harcot az országhatárokon átnyúló bűnözés, az illegális bevándorlás és kereskedelem ellen, jobban tudják óvni a környezetet, fenntartani egy nyílt globális kereskedelmi rendszert, valamint biztosítani a fenntartható és versenyképes energiaellátást;
6. azt javasolja az Európai Uniónak, hogy a demokrácia előmozdítására irányuló összehangolt globális fellépés megerősítése érdekében nyilvánosan támogassa a demokráciának az ENSZ Közgyűlése által 2005-ben elfogadott definícióját, mint a demokratizálásra irányuló saját tevékenységeinek hivatkozási pontját;
7. hangsúlyozza, hogy a demokrácia nem exportálható és nem erőltethető kívülről; hangsúlyozza, hogy az EU továbbra is elkötelezett azon elv mellett, hogy a partnerországoké legyen az elsődleges felelősség a fejlesztési stratégiák és programok során; ezeket a folyamatokat azonban az egyes országok sajátos helyzetéhez igazított különböző uniós eszközök támogatják;
8. javasolja, hogy a Tanács és a Bizottság a partnerországok egy csoportjában kezdje meg a demokráciára irányuló uniós támogatás átfogó és részletes elemzését, ami lehetővé teszi gyakorlati ajánlások előterjesztését;
9. javasolja, hogy a Tanács és a Bizottság a demokrácia támogatására irányuló tevékenysége során hajtsa végre a párizsi nyilatkozat és a támogatás hatékonyságáról szóló accrai cselekvési program rendelkezéseit; javasolja továbbá, hogy a demokrácia támogatására irányuló uniós tevékenységek hatásának és láthatóságának növelése érdekében az Unió vezesse be a demokráciák közös uniós értékelését, a közös uniós tervezést és a terhek megosztását;
10. hangsúlyozza az uniós megállapodásokban már szereplő emberi jogi záradékok jelentőségét; ezzel összefüggésben ismételten hangsúlyozza, hogy az ilyen záradékokat először következetesen kellene alkalmazni a meglévő megállapodásokban, a további feltételeket tartalmazó új megállapodások létrehozása helyett;
11. javasolja, hogy a Bizottság rendszeresen illesszen be egy, a demokrácia helyzetéről szóló fejezetet az országstratégiai dokumentumokba, a vonatkozó uniós választási megfigyelő missziók ajánlásainak beépítésével, és szükség esetén helyezze előtérbe a demokrácia támogatását a partnerországokkal való együttműködési programok során;
12. kiemeli, hogy a különböző külső pénzügyi eszközök keretében végzett tevékenységeket

jobban össze kell hangolni a földrajzi és a tematikus eszközök közötti átfedések teljes feltárása érdekében;

13. sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az új demokráciaépítő kezdeményezések beindítását megelőzően folytasson széles körű, átfogó konzultációt az összes uniós és harmadik országbeli érintett féllel, ideértve az intézményi, regionális és helyi szereplőket, valamint a civil társadalom független csoportjait is;
14. bátorítja a Bizottságot, hogy a különböző szintű demokratikus intézményeket, különösen a parlamenteket és a regionális és helyi szereplőket az eddigieknél rendszeresebben vonja be az országspecifikus eszközök, például az EU és az érintett ország között létrejött megállapodások és az országstratégiai dokumentumok előkészítésébe és végrehajtásába;
15. hangsúlyozza, hogy a demokrácia Unió általi támogatásának átfogónak kell lennie, és az ENSZ Közgyűlésének 2005-ös határozatában tárgyalt valamennyi kérdésre ki kell terjednie, valamint hogy ezt a kérdéskört hosszú távú megközelítéssel kell kezelni; úgy véli, hogy a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze (EIDHR) e tekintetben a pénzügyi segítségnyújtás kulcsfontosságú eszköze, és felszólít a vonatkozó támogatás fenntartására és megerősítésére;
16. üdvözli az EU választási megfigyelő misszióinak pozitív hozzájárulását a demokratikus folyamatok megerősítéséhez, az emberi jogok, az alapvető szabadságok, a helyes kormányzás és a jogállamiság fokozott tiszteletben tartásához és különösen a választási folyamatok megerősítéséhez világszerte; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a technikai és a politikai nyomon követés közötti konvergencia kiemelt figyelembe vételével létre kell hozni egy olyan következetes választások utáni politikát, amelyben a fejlesztési támogatás összeegyeztethető a demokratikus elvekkel és a demokratikus kormányzás értékeivel;
17. hangsúlyozza, hogy az EU demokráciaépítésre irányuló erőfeszítéseinek az eddigieknél rendszeresebb jelleggel kellene kiemelten foglalkozniuk a választott képviselők, a politikai pártok és a független média szerepével, valamint a nőknek a politikai és közéletben való részvételének erősítésével;
18. javasolja külön támogatási stratégia bevezetését a demokratikus úton újonnan megválasztott parlamentek számára a demokrácia, a jogállamiság és a felelősségteljes kormányzás tartós megszilárdítása érdekében, valamint a különböző nemzetiségű parlamenti képviselők közötti, tapasztalatcserén alapuló eszköz kifejlesztését azzal kapcsolatban, hogyan lehet hatékonyan és eredményesen képviselni a választók érdekeit, hatékonyan és eredményesen felügyelni a végrehajtó hatalmat, valamint milyen módon lehet fenntartani a kormányzati rendszer valamennyi része közötti információáramlást;
19. megerősíti azt a szándékát, hogy a választási megfigyelésben való részvételének fokozása, az EU választási megfigyelő misszióinak nyomon követése és a parlamenti kapacitás növelése révén hozzájáruljon a demokratikus folyamatok megerősítéséhez a parlamenti demokrácia előmozdításával foglalkozó hivatalán (OPPD) keresztül, amely tanácsadás, képzés, gyakornoki lehetőségek, a bevált gyakorlatok cseréje és a hálózatépítés révén hozzájárulhat az új és feltörekvő demokráciák parlamentjeinek

intézményi és adminisztratív kapacitásbővítéséhez; továbbá hangsúlyozza a parlamenti közgyűlések, például az AKCS–EU Közgyűlés, az EUROLAT, az EUROMED és az EURONEST bevonásának fontosságát;

20. ösztönzi a bizottsági küldöttségeket az OPPD-vel való együttműködésre parlamenti támogatási programok mérlegelése vagy kezdeményezése során;
21. javasolja, hogy a Tanács novemberi következtetéseibe kerüljön bele egy cselekvési terv, valamint hogy 2010 végére készüljön jelentés az előrehaladásról;
22. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamoknak.